

GAZETA GDAŃSKA

Polski organ przemysłowy, handlowy i finansowy w Gdańsku.

Dla Gdańska:

PRZEDPŁATA na miesiąc styczeń już z odnośnieniem do domu 3,35 guld. gdańskich. **OGŁOSZENIA** w dziale inseratowym za nonparelony wiersz jednolamowy (ca. 33 mm szerokości) lub jego miejsce 25 fen. gdańskich. Reklamy za tekstem za nonparelony wiersz jednolamowy (ca. 66 mm szerokości) lub jego miejsce 90 fen. gdańskich. Reklamy na pierwszej stronie o 50% drożej. Dla poszukujących posady 50% zniżki. **OGŁOSZENIA** z Niemiec przez biuro ogłoszeń „Par” Poznań lub Berlin SW. nr. 68, Nauenburgerstrasse nr. 4. Za szkody lub straty, powstałe z powodu niewyrażonych manuskryptów jak i za zgodność tłumaczenia nie odpowiadamy.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już złożone ogłoszenia od dnia zmiany ceny bez uprzedniego zawiadomienia.

Nr. pojedynczy w Gdańsku: 15 fen. guld.

Ogłoszenia i abonament przyjmuje „Par” w Poznaniu i Bydgoszczy; Reklama Polska w Warszawie i Poznaniu i wszystkie biura ogłoszeń w Polsce.

Nr. pojed. w Polsce: 110 000 mk. polsk.

P. K. O. nr. 170 028
REDAKCJA i ADMINISTRACJA:
GDAŃSK, STADTGEBIET NR. 12
Telefon nr. 737 i 1781

Biura w Gdańsku:
Pfefferstadt 1. (Wejście z uliczki bocznej.)
— Pöstscheckkonto Gdańsk nr. 1307. —

Dla Polski:

PRZEDPŁATA na miesiąc styczeń z odnośnieniem przez listowego 2.731.250,— marek polskich. Pod opaską 4,30 guld. gdańskich, czyli 4,30 złotych polskich równych 4,30 frankom szwajcarskim według kursu giełdy warszawskiej. **OGŁOSZENIA** za nonp. wiersz 1-lam. (ca. 33 mm szer.) lub jego miejsce 0,25 guld. gd., czyli 0,25 zł. polsk., równych 0,25 fr. szwajc. według kursu giełdy warszawskiej. Reklamy za tekstem za nonp. wiersz 1-lam. (ca. 66 mm. szer.) lub jego miejsce 0,90 guld. gd., czyli 0,90 zł. polsk., równych 0,90 fr. szwajc. według kursu giełdy warszawskiej. Reklamy na 1-ej stronie o 50% drożej. Dla poszukujących posady 50% zniżki.

W razie późniejszej zapłaty doliczamy 6% za opóźnienie.

Kiedy nastąpi sanacja?

To samo pytanie, które stawiano po ukonstytuowaniu każdego nowego rządu, stawia się i dziś po przyjsciu do steru nawy państwowej premiera (Grabskiego). Na każdym niemal kroku, gdzie się mówi i rozmyśla o przyszłości ojczyzny naszej, ośrodek zainteresowania i główną ośnowę rozważań stanowi dziś sprawa sanacji skarbu.

Psychika społeczeństwa, dreczona od pięciu lat nieustającą niepewnością i codzienną zmorą przykrych niespodzianek, pragnie w tym obłędnym tańcu zmian i niepewności, oprzeć się o jakiś stały punkt, termin, o ścisłą lub bodaj przybliżoną odpowiedź na pytanie: kiedy?

Niemal codziennie od ludzi najrozmaitszych sfer słyszy się zdanie: chętnie poniesiemy ofiary, będziemy płacili wysokie podatki, zdobędziemy się na spory zasób cierpliwości, przetrwamy drożynę i ciężki okres niepewności, wywołanej przez obecną inflację, byle... tylko wiedzieć, kiedy się to skończy.

Piekło naszej gospodarki skarbowej było dotychczas brukowane dobre mi chęciami jej kierowników, obiecujących naprawę w nieokreślonej przyszłości. Ta polityka obiecywania „kanarku na dachu”, byle tylko nie dać „wróbla w garści”, przedłużała się w sposób niepokojący. Rzeczy doszły do tego stanu, że bezpośrednio jutro ukazało nam twarz groźną i wezwało do natychmiastowej naprawy.

Za dawnych, minionych rządów nie przestawały wychodzić z kuzni ministra skarbu projekty, układane „pod kątem widzenia przyszłości”. Po morgantowskich pożyczkach zagranicznych które okazały się tylko świadomym ukazywaniem „fata morgana”, przyszła kolej na pożyczki wewnętrzne — przyszła kolej na waloryzację podatków, jako środki uniwersalne, które, aczkolwiek oddawna znane ogółowi, sejmowi i wszystkim poprzednim ministrom skarbu, nie przyniosły zbawienia i polepszenia waluty. Nic dziwnego więc, że i teraz na tle naturalnej potrzeby psychiki społeczeństwa, zmęczzonej kilkuletnim okresem wyczekiwania i niepewności, słyszy się znowu pytanie pod adresem premiera i ministra skarbu: dla czego nie określił bodaj w przybliżeniu terminu, w którym przeprowadzi akcję naprawy skarbu, i dla czego mimo pewnych aluzji co do niedalekiej przyszłości, nie dał wyrażnej odpowiedzi na to dreczące: kiedy?

Pretensja ta, psychologicznie dająca się wytłumaczyć, nie da się wszakże zaspokoić i odpowiedź wyraźna, jakkolwiek zaspokoiłaby ona najlepiej psychiczne potrzeby szerokich warstw, jest niemożliwa. Niemożliwa chociażby dlatego, że wobec bardzo delikatnego charakteru zjawisk finansowych, roli innych współczynników naprawy i możliwości nieprzewidywanych zmian, nawet dla ministra ustalenie ścisłych terminów przedstawiać może znaczne trudności. Ponadto takie przedwczesne oficjalne ustalenie terminów równałoby się ujawnieniu tych rzeczy, które do pewnego czasu powinny pozostać tajemnicą.

Rząd obecny otrzymał po dawnych poprzednikach w dziedzinie skarbowej jaknajfatalniejszą spuściznę: olbrzymi i niezwykle kosztowny aparat pań-

stwowy w ciągu czterech lat lekko-myślnie rozszerzany, zupełna demonetyzacja marki polskiej, brak zaufania w kraju i zagranicą. Minister Kuchar-ski obrał radykalną, lecz jedynie w tych warunkach możliwą taktykę stworzenia faktów dokonanych i tą taktykę obrał również premier Grab-ski.

Niepodawanie przez rząd obecny terminów sanacji nie oznacza jednak, aby ze zrozumiałą niecierpliwością stawiane pytanie „kiedy”, miało być pytaniem bez odpowiedzi, ponieważ zarówno na podstawie pierwszej enuncjacji premiera jak i wewnętrznej logiki jego zarządzeń i czynów, możemy wy-czuć przynajmniej, że teraz nareszcie wszelkie zapowiedzi zostaną zreali-zowane i obrócone w czyn.

Program premiera Grabskiego jest bardzo prosty i jasny i da się streścić w zasadzie równoczesnego wykonania tych najważniejszych postulatów.

Na drodze sanacji skarbu.

Postanowienia konferencji w sprawie nowych ustaw.

Warszawa, 28. 12. (PAT). W piątek dnia 28 bm. odbyła się w Sejmie pod przewodnictwem marszałka Rataja konferencja w sprawie uzgodnienia z konstytucją Rzplitej projektowanej przez rząd ustawy, upoważniającej p. prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń w sprawie sanacji skarbu.

W konferencji tej wzięli udział pp. marszałek Trąpczyński, p. prezes rady ministrów i minister skarbu Grab-ski, minister sprawiedliwości Wyganowski, profesorowie uniwersytetu warszawskiego Cybichowski i Lutostański, wileńskiego Komornicki, poznańskiego Peretjatkowicz, oraz sędzia sądu najwyższego Stelmachowski. Opinia prawnicza wszystkich uczestników stwierdziła jednogłośnie, że upoważnienie władzy wykonawczej względnie prezydenta Rzplitej przez władzę wykonawczą do wydawania szeregu rozporządzeń niezbędnych dla przeprowadzenia sanacji skarbu jest bezwzględnie zgodną z konstytucją, i z prawnego

1) Osiągnięcie realnego i zrównoważonego budżetu na rok 1924.

2) Wstrzymanie druku banknotów.

3) Założenie Banku Emisyjnego i emisia nowej, pełnowartościowej waluty.

Ponieważ nowy budżet wejdzie w życie z początkiem roku 1924, to znaczy, że już z początkiem roku tego znalezione być muszą nadzwyczajne źródła dochodów dla pokrycia niedoborów. Wynika z tego logicznie, że wówczas musi też ustać druk marki polskiej i że rozpoczną się prace Banku Emisyjnego. Terminy te wynikają logicznie z zasady równoczesności i są logicznym rezultatem programu ministra Grabskiego jak i prac już przez niego podjętych.

Głównym jednak warunkiem wczesnego zrealizowania tych terminów jest rola, jaką w ciągu najbliższych miesięcy odegrają dwa inne współczynniki naprawy, to znaczy sejm i społeczeństwo.

punktu widzenia nie nasłręcza żadnych wątpliwości.

Konferencja wypowiedziała się przeciw ujęciu upoważnienia w formułę t. zw. delegacji ustawodawczej. Celem szczegółowego omówienia projektu ustawy w duchu ustalonym przez komisję wyznaczono na popołudniu drugą konferencję w gmachu prezydium rady ministrów. Posiedzenie to odbyło się o godz. 5, a przewodniczył mu p. prezes rady ministrów Grabski. W posiedzeniu wzięli udział: minister sprawiedliwości Wyganowski, profesorowie uniwersytetu Cybichowski, Lutostański, Komornicki i Peretjatkowicz, dalej sędzia sądu najwyższego Stelmachowski, naczelnik wydziału prawnego prez. rady ministrów Tęczyn, dyrektor departamentu min. skarbu Zaczek, wraz z dwoma przedstawicielami tegoż departamentu.

Uczestnicy konferencji przeszli po porządku poszczególne artykuły projektu i nadali im ostateczne brzmienie.

Polityczno-gospodarczo militarny układ.

Francja pozyskała Czechy na swą stronę.

Paryż, 28. 12. (PAT). Temps donosi, że Benes wyjeżdżający dzisiaj do Pragi, zamierza powrócić do Paryża w połowie stycznia celem podpisania układu francusko - czesko - słowackiego. Francja i Czechosłowacja poinformują o swych chęciach realizowaniu w traktacie prawopodobnie Belgję, Polskę oraz państwa małej ententy. Traktat zostanie ogłoszony w dniu podpisania i będzie zarejestrowany w Lidze narodów. Jak się zdaje, opiera się on na następujących zasadach: 1) Utrzymanie w Europie nowego stanu rzeczy określonego przez traktaty; 2) Stosowanie polityki pokojowej w oparciu na konwencji obronnej; 3) Poszanowanie wszystkich zobowiązań międzynarodowych; 4) Współpraca obu państw w dziele gospodarczej odbudowy Europy. Poza tem traktat będzie zawierał prawdopodobnie następujące zastrzeżenia: Oba kraje złączą swoje wysiłki celem przeszkodzenia restauracji Hohenzollernów, czuwać będą nad utrzymaniem

niezależności Austrii i nad poszanowaniem zobowiązań jakie przyjęły na siebie Węgry w r. 1921 w sprawie Habsburgów. Traktat nie będzie zawierać żadnych sprzeczności w stosunku do polityki przyjętej poprzednio przez resztę sprzymierzonych i uzgodniony będzie całkowicie z układem włosko - czesko - słowackim z r. 1921. Zamiast dawnego tajnego układu wojskowego pozostaje tylko utrzymanie ścisłego kontaktu między sztabami generalnymi obu państw. Wszystkie nieporozumienia, mogące powstać między obu państwami, niemożliwe do uregulowania na drodze dyplomatycznej, mają być rozstrzygane przy pomocy arbitrażu.

Berno, 28. 12. (PAT) Wskutek ostatnich silnych opadów śniegowych w wielu okolicach Szwajcarii zaczęły spadać lawiny. Kilkanaście domów mieszkalnych i budynków gospodarczych uległo zniszczeniu, kilka osób straciło życie.

Zamach na księcia badeńskiego.

Konstanz, 28. 12. (PAT). Władze policyjne wykryły spisek polityczny, którego celem było zamordowanie ks. Maksa badeńskiego. Policja zdołała aresztować trzy osoby, zanim te mogły wykonać zamach.

Handel Francji z Rosją.

Londyn, 28. 12. (PAT). Sprawozdawca gospodarczy „Daily Telegraph” w Paryżu donosi swemu piśmu, że od kilku dni obiegają pogłoski, jakoby Francja miała w najbliższym czasie uznać Sowjety. Wiadomości te należą — zdaniem sprawozdawcy — przyjmować ostrożnie. W każdym jednak razie należy stwierdzić, że od kilku miesięcy odbywają się narady między rosyjskimi misjami handlowymi a wielkimi francuskimi domami handlowymi. Zdaniem kół handlowych Paryż w krótkim czasie będzie najważniejszym ośrodkiem handlu z Rosją.

Dymisja rządu japońskiego.

Londyn, 28. 12. (PAT) Reuter donosi z Tokio: Rząd japoński podał się do dymisji. Onegdaj wieczorem tłum usiłował wstąpić do mieszkania prezydenta ministrowi Jamamoto i ministra spraw wewnętrznych Goto.

Bolszewicka propaganda w Ameryce.

Londyn, 28. 12. (AW.) Z Waszyngtonu donoszą, że w nowojorskim urzędzie zdeponowane zostały klejnoty olbrzymiej wartości, które mają być oszacowane w Ameryce. „New York Herald” oświadcza, że chodzi tu o większość rosyjskich klejnotów koronnych, które mają być zużyte na sfinansowanie propagandy bolszewickiej w Ameryce oraz na zakup surowca.

Śmierć znanego hakatysty.

Dr. Witting, b. nadburmistrz Poznania, zmarł w Berlinie. Był on bratem Hardena, głośnego wydawcy „Zukunft”, (obaj nosili rodzinne nazwisko Witkowski i byli żydami). Jako nadburmistrz Poznania Witting był jednym z głównych morderów hakatyzmu. W r. 1902 opuścił Poznań i objął w Berlinie intratniejsze stanowisko dyrektora banku.

Zbliżenie kościołów.

Londyn, 28. 12. (PAT). Arcybiskup Canterbury wystosował list pasterski, zawiadamiający, że delegacja złożona z duchownych i członków Kościoła anglikańskiego uda się wkrótce do Mechlina celem omówienia z kardynałem Mercier możliwości zbliżenia Kościołów: anglikańskiego i rzymsko-katolickiego.

Wstępne notowania giełdowe

29. 12. 1923 o godz. 11 przed poł.

w Gdańsku:

Dolar (wypłata) 6800000 mp.

Dolar (loco) 6400000 mp.

Dolar 4200000000000 mn.

Dolar 5,91 guld. gd.

Marka polska

(1000000) 0,92 guld. gd.

Czeki

(1000000) 0,85 guld. gd.

w Warszawie:

Dolar 6500000 mp.

Wydarzenia greckie.

Już w czasie obrad Małej Ententy w Sinaia wysunął się projekt rozszerzenia Związku państw Europy środkowo-wschodniej przez włączenie do niego jeszcze Polski i Grecji. Plan ten nie przestał być aktualnym. Państwa, należące do Małej Ententy rozwijają od niejkiego czasu wzmoczoną aktywność. Odnosi się to przede wszystkim do dwóch partnerów polityki p. Benesa, którzy mu się dali dotąd dystansować, a więc do Rumunii i Jugosławii. Rumunia zbliżyła się do Turcji, szuka kontaktu z Bułgarią i nawet Węgrami, wreszcie ona właśnie stanowczo dąży do rozszerzenia Małej Ententy przez wciągnięcie Polski, oraz Grecji. Natomiast Jugosławia dąży obecnie do zbliżenia do Francji, nadto oczywiście w największym stopniu jest zainteresowana przez wydarzenia wewnętrzne, rozgrywane się w ostatnich czasach w Grecji. W związku ze wzmoczoną aktywnością Jugosławii pozostaje podróż króla Aleksandra do Paryża. Podróż tą podjął król S. H. S. niewątpliwie w sprawach Jerzego II. greckiego. Jednak w grze są nie tylko interesy wewnętrzne dynastji greckiej i jej przeciwników i nie tylko wpływy Jugosławii i Rumunii. Wydarzeniami greckimi interesuje się żywo Francja, dążąca wytrwale do rozszerzenia sfery swoich sojuszników oraz Włochy, które niedawno dały próbkę swoich sympatii do Hellady. To wszystko musi także zająć uwagę dyplomacji polskiej. O ile chodzi o stosunek do Małej Ententy, to rzadcy p. Seyda w M. S. Zagr. oraz dyplomacja p. Piltza, który niefortunnie prowadził sprawy polskie na gruncie Małej Ententy w czasie obrad w Sinaia, wreszcie niepomysłny dla nas obrót spraw na terenie Ligi Narodów — to wszystko przyniosło bardzo poważne zachwianie autorytetu Polski. — Przegrałmy sprawę Jaworzyny, z której — naszym zdaniem bardzo słusznie — uczyniono kwestję prestige'u Polski. W tej ostatniej sprawie Liga Narodów pozostawiła jeszcze dla nas pewne furtki, żądając od komisji delimitacyjnej zbadania możliwości nowych „modyfikacji” granicy (znając dobrze teren sporny, stwierdzamy, że żadna dalsza modyfikacja nie jest możliwa) i wzywając rządy Polski i Czechosłowacji do porozumienia. Jednak dyplomacja polska będzie musiała z dużym mozołem odrabiać dotychczasowe nasze niepowodzenia, datujące się z dawnych czasów których już nie zdążył odrobić p. Roman Dmowski. Podkreślamy w związku z problemem stosunkowo odległym, któremu poświęciliśmy dzisiejsze uwagi, że Polska musi wzmocnić swą aktywność w polityce zagranicznej co najmniej w tym samym stopniu co Rumunia i Jugosławia. Po tej dygresji spróbujemy rozważyć, na jakim tle rozgrywa się akcja dyplomatyczna wymienionych dwóch narodów w sprawach greckich i uzmysłowić sobie przebieg przełomów wewnętrznych w Grecji, które ową akcję wywołały.

W jesieni zeszłego roku nastąpiła katastrofa armji greckiej w Azji, która spowodowała wybuch rewolucji w Grecji i ucieczkę nieboszczyka króla Konstantyna na Sycylię. Do władzy nie dopuszczono króla Jerzego II., najstarszego syna niefortunnego „Tino”, lecz zachował ją w swoich rękach komitet rewolucyjny, na którego czele stoi pułkownik Plastiras. W grudniu zeszłego roku z ramienia tegoż komitetu objął prezydenturę gabinetu pułkownik Gonatas. Mamy tu więc rządy oficerów, rozpolitykowanych, przejętych nienawiścią do starego systemu Konstantynowskiego, który spowodował klęskę narodu i marzących o odwecie.

Aby jednak móc wystąpić do nowej walki na wybrzeżach azjatyckich Jonji,

śludem starego Agezylaosa i innych bohaterów klasycznych, trzeba sprowadzić przełom wewnętrzny, usunąć dawne zło i jego symbol-dynastję konstantynowską i przegrupować siły narodu.

W ciągu roku rządów, w czasie których król Jerzy II. był traktowany jako więzień pałacowy, nastąpiło jednak rozdwojenie w szeregach rewolucjonistów. Premier Gonatas, słumiając surowo wszelkie ruchy rojalistyczne (jak sławne powstanie generała Metaxasa) odsunął się jednak od radykalnych republikanów, na których czele stoi generał Pangallos. Natomiast Gonatas wystąpił jako rzecznik znamiennego przeciwnika króla Konstantyna, najwybitniejszego polityka greckiego Eleutheros Venizelosa, który dość szczęśliwie reprezentował Grecję na gruncie lozańskim (n. b. dyplomacja grecka jest znakomita), obecnie jednak nie może się zdecydować na powrót do ojczyzny. Venizelos w przeciwnieństwie do republikanów dąży do stabilizacji i konsolidacji wewnętrznej, połączonej z wyrzeczeniem się romantyzmu politycznego i z pokojowym stanowiskiem wobec sąsiadów. Rumunia i Jugosławia dążąc do wciągnięcia Grecji do Małej Ententy ubiegają się o Grecję venizelowską nie zaś o niespokojną, marzącą o wyprowadce wojennej na morze, Helladę republikanów. Wydarzenia ostatnich tygodni wykazały jednak, że do konsolidacji na gruncie greckim jeszcze bardzo daleko.

Wybory do Konstytuanty, przeprowadzone przez rząd Gonatasa, dały znaczną większość umiarkowanemu liberalom z pod znaku Venizelosa. Radykali republikańscy mieli większość tylko w prowincjach północnych, sam Pangallos został wybrany w Tessalonice (Saloniki). Jednak opinia stołeczna jest stanowczo opadowana przez nastroje republikańskie. Co więcej, armja jest nastrojona republikańsko i przez nią komitety republikańskie dominują nad stolicą i mogą terrorizować rząd. Tem się tłumaczy fakt, który wywołał wszędzie wielkie wrażenie: że pomimo wyniku wyborów rząd pod naciskiem republikanów wezwał króla Jerzego II. do opuszczenia kraju na czas obrad Zgromadzenia Narodowego. W nieobecności króla republikanie łatwo mogą stać się panami sytuacji.

Wygany król, żonaty z księżniczką rumuńską, schronił się do Bukaresztu. Triumf republikanów greckich wywołał łatwo zrozumiały niepokój w Bukareszcie i Belgradzie. Jednak wynik walki między Venizelosem a republikanami nie jest jeszcze przesądzony. Stąd też się biorą próby akcji zewnętrznej dla uratowania dynastji konstantynowskiej. Nie jest wykluczone, że Rumunia i Jugosławia starają się o pozyskanie Francji do takiej akcji. Pogłoski o demarche'u francuskim w Atenach na rzecz monarchji, o zamiarze jugosłowiańskim obsadzenia Salonik etc. świadczą o zdenerwowaniu.

Może byłoby rzeczą ryzykowną twierdzić, że triumf czy porażka koncepcji Grecji Venizelosowskiej oddziałają na nasze sprawy. W każdym razie wydaje nam się, że niepowodzenie Rumunii i Jugosławii w kwestji greckiej, spowoduje nowe przesunięcie sił w Małej Entente na korzyść Czech i triumf Benesowskich koncepcji politycznych. Żadną miarą nie można natomiast zapominać o tem, że w każdej chwili może się otworzyć sposobność do rozwinięcia inicjatywy dyplomatycznej, przeciwnie zaniedbanie jednej sprawy może się odbić na całym szeregu innych. Gdybyśmy o tem zawsze pamiętali, to moglibyśmy się dziś cieszyć wygraną w kwestji jaworzyńskiej, a może i w innych większych.

kańskiego, powróciło po daremnych poszukiwaniach.

Według przypuszczenia urzędu marynarki opadł balon najprawdopodobniej gdzieś na puszczy afrykańskiej. Na wszelkie radiotelegraficzne nawoływania nie daje załoga żadnej odpowiedzi.

Paryż, 28. 12. (PAT). Ciało komendanta statku powietrznego Dixmuiden znaleziono pływające na morzu w pobliżu Girenti na Sycylii.

Czytajcie Gazetę Gdańską

Ze spraw Rosji sowieckiej.

Ostrożność Chin. — Umowy koncesyjne. — Uprzywilejowanie Niemiec. Stinnes przy robocie. — Nowe represje wobec Tichona.

W związku z wręczeniem listów uwierzytelniających przez Karachana rządowi chińskiemu, min. spraw zagranicznych republiki chińskiej oświadczył w wywiadzie, że fakt ten nie spowodował żadnych zmian w stosunkach między Rosją a Chinami. Chiny w dalszym ciągu uznają rząd sowiecki tylko de facto.

Główny komitet koncesyjny w Moskwie zawarł ostatnio 29 umów koncesyjnych z przedsiębiorstwami zagranicznymi. Wśród 29 umów przypada na firmy niemieckie.

„Reuter” donosi z Moskwy, że były kanclerz Rzeszy Wirth uzyskał od rządu sowieckiego nadzwyczaj rozległe

Na ostatnim posiedzeniu „Rady ludowych komisarzy” rozważano znowu sprawę zastosowania nowych represji wobec patriarchy Tichona i jego zwolenników. Zapowiedziano ponowne aresztowanie chorego patriarchy. Przedstawiciele „naczelnej czerezwyczałki” opracowali dokładny referat, w którym z ubolewaniem stwierdzono „wzmoczenie się autorytetu patriarchy i bronionego przezeń prądu cerkiewnego.” Dalej wskazuje „czerezwyczałka na to, iż Tichon zdołał doprowadzić organizację cerkwi prawosławnej do niemal całkowitego tego odrodzenia „w duchu i rozmiarach przedrewolucyjnych”, przyczem „sparaliżowano i doprowadzono do minimum wpływ i znaczenia żywej cerkwi, uznającej ustrój sowiecki. Uchwalono, że w związku z tem

koncesje dla Niemiec. Zdobył między innymi prawo eksploatacji olbrzymich terenów leśnych na zachód od Rybińska; następnie koncesję na budowę linii kolejowych, łączących obszary Rosji sowieckiej z morzem Kaspijskim; wreszcie zlecenie wybudowania większej ilości tartaków. Układ zawarty z Wirthem opiewa na 25 lat. Koncesje uzyskane przezeń należą do najwyższych, jakie dotychczas udzielił rząd sowietów kapitałowi zagranicznemu.

Wedle nadeszłych do Warszawy wiadomości, Hugo Stinnes przybył do Moskwy celem nawiązania z rządem sowieckim rokowań w sprawie udzielenia koncernowi Stinnesa koncesji rolniczych na obszarach federacji sowieckiej.

położenie „odrodzonej cerkwi” przedstawia się groźnie i wobec czego polecono „czerezwyczałce” („gepen”) przystąpić bezzwłocznie do opracowania zarządzeń i środków, mogących położyć kres dalszemu niebezpiecznemu rozwojowi organizacji i agitacji „tichonowszczyzny” (tj. starego kursu cerkiewnego).

O sposobie i metodach zapowiedzianej akcji jaskrawie świadczyć może już ten znamieny fakt, że zarządzenia te mają być opracowane i przeprowadzone w życie przez „wypróbowanych” działaczy miarodajnej w sprawach religijnych instytucji „czerezwyczałki”.

Dodać jeszcze należy, że przed kilku dniami patr. Tichon wprowadził w życie cerkiewne stary kalendarz gregoriański.

List z Brazylii.

Obrażenie się na Polskę.

(Korespondencja własna „Gazety Gdańskiej”)

Kurytyba, 12. grudnia.

Chociaż już sama nazwa zjawiska tego zdaje się być w najwyższym stopniu niedorzeczna, to jednakowoż jest ono bardzo pospolitem wśród Polaków zamieszkałych w Brazylii.

Ciekawem jest, że wśród tych obrażonych jest stosunkowo mało prawdziwych wynarodowionych renegatów, którzy wrogością do „dawnej” ojczyzny starają się zagłuszyć własne sumienie lub zamanifestować swą lojalność do „nowej”. Przeważają ludzie uważający się szczerze za Polaków.

Niech tylko Konsulat zażąda od kogoś jakiegoś dokumentu, niezbędnego do załatwienia czegośkolwiek, — już pan taki obraża się: „jako, odemnie wymagają tego a tego, — hańba, łajdacstwo!” Ktoś inny stracił na przesyłce pieniędzy w markach do kraju — zaznaczamy, że najczęściej w cichości ducha miał nadzieję na tych właśnie markach ładnie zarobić — znowu klnie na Polskę na czem świat stoi. Inni wyobrażali sobie, że jako wybitne wielkości parańskie, zostaną konsułami lub nawet ambasadorami w Rio; nie zostali nimi — więc znowu obraża śmiertelnie na nieszczęsną Polskę. A cóż dopiero mówić o tych, którzy pojechali do kraju — przezornie wyciekawszy aż się wszelkie możliwe wojny zakończy — w nadziei łatwych i wielkich zysków i zaszczytów. Ci po powrocie do Brazylii cudów dokazują w ogólnej naganie.

Cała ta robota jest dzielnie wspomaganą przez pewną kategorię świeżo z kraju przyjezdnych poszukiwaczy „dolarów”, którzy, zaczęli znajdować jakiś zarobek, zajmują się z gorliwością godną lepszej sprawy przedstawianiem w jaknajczarniejszych barwach stosunków krajowych.

Wszyscy ci ludzie nie zadają sobie bynajmniej trudu wyszukiwania rzeczywistych przyczyn, swoich niezadowolnień czy niepowodzeń. Poco? Najprościej przecie i najłatwiej zważyć wszystko na Polskę, już nawet nie na rząd polski albo na ten czy inny urząd, lecz na Polskę hurtem. A już o tem, żeby się tak czasem zastanowić, czy to w sobie samym zła się nie znajduje, to nawet mowy niema. Są nawet tacy, co całą swoją dawną nienawiść do rządów zaborczych z gustem przelewają obecnie na Polskę.

Wszystko to dowodzi tylko, jak głęboko są jeszcze zakorzenione w nas przeżytki niewoli, jak daleko nam jeszcze do stania się wolnymi, uświadomionymi obywatelami własnego społeczeństwa, własnego państwa, członkami wolnego narodu. Nie mamy jeszcze tego zrozumienia, że Polska to przecie nie coś ze strony ustanowionego, lecz że to my sami. Pomstując na Polskę, sami tylko sobie wystawiamy niepocholebne świadectwo.

Nie znaczy to znowu bynajmniej, by wszystko co polskie uważać za święte i nietykalne. Owszem, krytykować wszelkie ujemne objawy w naszym państwowym i narodowym życiu należy, trzeba tylko przytem pamiętać, że przesadna krytyka łatwo nadzwyczaj przechodzi w szkodliwe oczernianie, a z drugiej strony i sama gołosłowna krytyka, czynami ku naprawie złego zmierzającymi nie poparta, też niewielką posiada wartość.

Trzeba też i o tem nie zapominać, że łatwo jest siedząc przed pełną miską w Brazylii, piorunować i mówić sobie: w Polsce rządzą żydzi, albo w Polsce rządzą księża, to jest złe, owo niedobre. Znacznie trudniej było tą samą Polskę wywalczyć i znacznie trudniej jest obecnie ją w warunkach przeżywanego przez całą Europę powszechnego przesilenia budować.

Dużo pracy jeszcze potrzeba, by z nas, a szczególnie z młodego pokolenia obecnie się wychowującego, wyrobić sobie nowy typ Polaków — wolnych, świadomych swej godności narodowej, obywateli. Przez pracę do tego dojdziemy niewątpliwie, bo śmiało możemy sobie powiedzieć, że siły w naszym narodzie są niezmiernie, w znacznej mierze jeszcze niewyżyskane, a droga przed nami jest otwarta — ku wybiciu się na czoło narodów.

„Gazetę Gdańską” zamawiać można:

w Gdańsku:

w biurach „Gazety Gdańskiej” przy Pfefferstadt 1
w księgarni „Ruch”, Kaszubski Rynek 21
w księgarni p. Czarlińskiego, przy Töpfergasse 19

w Oruni:

w biurach „Gazety Gdańskiej” przy Stadtgebiet 12

w Sidlicach:

u p. Majewskiego, Oberstr. 95.

w Sopocie:

w składzie papieru „Iris” przy Seestr. 33

W poszukiwaniu francuskiego sterowca.

Paryż, (tel. wł. Gaz. Gd.). Tajemnicze zniknięcie francuskiego sterowca „Dixmuiden” z 50-ciu żołnierzyami załogi stawia władze marynarki francuskiej w poważne zakłopotanie. Pomimo kilkudniowych poszukiwań francuskich statków wojennych oraz angielskiej i włoskiej marynarki, nie udało się odnaleźć śladu sterowca. Wiadomo tylko tyle, że podczas burzy unosił się on nad morzem Śródziemnym, poczem porwany został w kierunku Afryki. Czterdzieści samolotów, które wyruszyły z Trypolisu na poszukiwanie całego wybrzeża afry-

Nowa Konstytucja Rosji Sowieckiej.

3 grudnia rb. Minister Spraw Zagranicznych Roman Dmowski w imieniu Rzeczypospolitej przyjął do wiadomości rozporządzenie w lipcu rb. Związku Sowieckich Republik Socjalistycznych i wyraził zgodę na utrzymanie z Rządem związków normalnych stosunków dyplomatycznych. Warto więc zapoznać się z tym, jakim ustrojem rosyjskim i zwrócić uwagę na zmiany w porównaniu z ustrojem dotychczasowym. Przeciwnie Konstytucja, to wiemy z własnego doświadczenia, to nowi jeden z zasadniczych czynników układów politycznych, a siły polityczne naszego sąsiada wschodniego nie mogą być dla nas obojętne.

Dotychczasowy ustrój Rosji Sowieckiej opierał się (przynajmniej formalnie) na zasadzie szerokiej decentralizacji i autonomii. Obok Rosji właściwej czyli Wielkiej Rosji, stanowiącej republikę podstawową ze stolicą w Moskwie, w skład Rosji Sowieckiej wchodziło 8 republik „niezależnych” związkowych (Ukraina, Białoruś, Armenia, Gruzja, Azerbejdżan, Chłobukhar i Republika Dalekiego Wschodu), 8 republik autonomicznych (Tatarska, Baszkirska, Kirgiska, Turkiestańska, Górsko, Dagestańska, Krymska, Jakucka), 8 okręgów autonomicznych i komuny pracy. Wszystkie te części składowe Rosji miały ustrój sowiecki, to znaczy miały swoje Zjazdy Sowieckie (jako władzę najwyższą), swoje Centralne Komitety Wykonawcze (rodzaj parlamentu) i swoje Rady Komisarzy Ludowych (rodzaj Rady Ministrów). Jedynie Republika Dalekiego Wschodu, miała ustrój nie sowiecki. Jednakże wszystkie te części składowe brały zwykle udział przez swoich delegatów na Wszechrosyjskim Zjeździe Sowieckim i we Wszechrosyjskim Centralnym Komitecie Wykonawczym, których skład i kompetencja zostały ułożone w Konstytucji Rosyjskiej z lipca 1918 roku.

Z biegiem czasu, skutkiem opanowania wszystkich powyższych organizacji politycznych przez tę samą partję, zaczęła się ujawniać coraz wyraźniejsza tendencja do większej centralizacji i unifikacji. Na podstawie różnych umów (z republikami niezależnymi) i dekretów zaczęto porządkować w ważniejszych sprawach Komisarjaty Ludowe wspólne dla całej Rosji. W marcu 1922 roku trzy republiki kaukaskie, Armenia, Gruzja i Azerbejdżan utworzyły wspólną Zakaukaską Socjalistyczną Federację. W listopadzie 1922 roku Republika Dalekiego Wschodu została włączona do Rosji właściwej. W grudniu 1922 roku na Wszechrosyjskim Zjeździe Sowieckim przyjęta została deklaracja o utworzeniu Związku Sowieckich Republik Socjalistycznych. Jednocześnie przyjęty został projekt Konstytucji związkowej. Centralnemu Komitetowi Wykonawczemu Związku zostało poruczone porozumienie się z rządami wszystkich państw związkowych i ostateczne opracowanie Konstytucji. Konstytucja ta została uchwalona 6 lipca 1923 roku.

II.

Nowa Konstytucja rosyjska zaznacza we wstępie, iż „niepewność sytuacji międzynarodowej i niebezpieczeństwo nowych napaści sprawiają konieczność stworzenia jedynego frontu republik sowieckich przeciwko ich kapitalistycznemu otoczeniu. Sam ustrój władzy sowieckiej, będącej z klasowego przyrodzenia natury międzynarodową, popycha masy pracujące republik sowieckich na drogę łączenia się w jedną rodzinę socjalistyczną. Wszystkie te okoliczności nakazują połączenie się republik sowieckich w jedno państwo związkowe, mogące zapewnić zarówno bezpieczeństwo zewnętrzne, jak i wewnętrzne korzyści gospodarcze oraz swobodę narodowościowego rozwoju ludów”.

W skład Związku Sowieckich Republik Socjalistycznych wchodzić cztery republiki: 1. Rosyjska Socjalistyczna Federacyjna Republika Sowiecków, 2. Ukraińska Socjalistyczna Republika Sowiecków, 3. Białoruska Socjalistyczna Republika Sowiecków i 4. Zakaukaska Socjalistyczna Federacyjna Republika Sowiecków.

Konstytucja powiada, iż „suwerenność” republik związkowych ograniczona jest jedynie w zakresie wskazanym w Konstytucji i jedynie w sprawach należących do

kompetencji Związku. Poza temi granicami każda republika związkowa wykonywać swoją władzę państwową samodzielnie. W rzeczywistości jednak kompetencja Związku została zakreszona tak szeroko, iż uprawnienia republik związkowych ograniczają się do szczupłej autonomii.

Kompetencje Związku między innymi podlegają: 1. przedstawicielstwo Związku w stosunkach międzynarodowych i zawieranie umów międzynarodowych, 2. zmiana granic zewnętrznych Związku i granic pomiędzy państwami związkowymi, 3. wypowiedzanie wojny i zawieranie pokoju, 4. organizacja i kierownictwo sił zbrojnych Związku, 5. ustanowienie jednolitego systemu pieniężnego i kredytowego, 6. kierownictwo sprawami transportowymi i pocztowymi, 7. ustanowienie podstaw ustroju rolnego, 8. kierownictwo handlem zewnętrznym i wewnętrznym itd. Jeżeli dodamy, że zmiana tej Konstytucji podlega wyłącznej kompetencji Związku i że władze związkowe mogą wstrzymywać i uchylać wszelkie uchwały powzięte przez organy państw składowych, to zrozumieć, iż „suwerenność” państw związkowych jest tylko fikcją prawną.

Najwyższą władzę Związku stanowi Zjazd Sowiecków, złożony z przedstawicieli Sowiecków miejskich w stosunku jednego delegata na 25 000 wyborców i przedstawicieli Sowiecków gubernjalnych w stosunku jednego delegata na 125 000 mieszkańców. Jeżeli zważymy, iż w skład Sowiecków gubernjalnych wchodzić również przedstawiciele Sowiecków miejskich (obok przedstawicieli Sowiecków wiejskich), jasnym się stanie uprzywilejowanie stanowisko proletariatu miejskiego.

Zjazdy Sowiecków zbierają się z reguły raz na rok. Wybierają one Centralny Komitet Wykonawczy (Cik), który jest zbliżony do parlamentu w innych krajach, z tem jednak zastrzeżeniem, że system sowiecki nie uznaje zasady oddzielenia władzy ustawodawczej od władzy rządowej. Cik może więc wydawać nie tylko ustawy, ale także dekrety i rozporządzenia, jak również zawieszać i zmieniać wszelkie rozporządzenia władz niższych.

Cik składa się z dwóch izb: 1. Rady Związkowej, wybieranej przez Zjazd Sowiecków i 2. Rady Narodowości utworzonej z przedstawicieli związkowych i autonomicznych republik sowieckich po 5 przedstawicieli od każdej z nich i z przedstawicieli okręgów autonomicznych po jednym od każdego. Projekty ustaw otrzymują moc prawną pod warunkiem przyjęcia ich zarówno przez Radę Związkową jak przez Radę Narodowości. W czasie różnic zdań decyduje najbliższy Zjazd Sowiecków. Cik odbywa sesje z reguły 3 razy na rok, pozatem są sesje nadzwyczajne.

Właściwą władzę rządową sprawuje Rada Komisarzy Ludowych (Sownarkom) która jest wybierana przez Cik i która jest zbliżona do Rady Ministrów w innych krajach. Konstytucja przewiduje, oprócz Prezesa Sownarkomu, następujących Komisarzy Ludowych: 1. Spraw Zagranicznych, 2. Spraw Wojskowych, 3. Handlu Zagranicznego, 4. Dróg komunikacyjnych, 5. Poczty i Telegrafów, 6. Inspekcji Robotniczo-Włościańskiej, 7. Pracy, 8. Aparacji, 9. Finansów. Pozatem jest Prezes Najwyższej Rady Gospodarstwa Ludowego. Wreszcie zamiast dawniejszej Czerezwyczajki ustanowiony został zjednoczony Państwowy Zarząd Polityczny w celu „zjednoczenia wysiłków rewolucyjnych republik związkowych w walce z kontrrewolucją polityczną i ekonomiczną, szpiegostwem i bandytyzmem”. Przewodniczący Państwowego Zarządu Politycznego wchodzi w skład Sownarkomu z głosem doradczym.

III.

Powyższe naszkicowanie ustroju politycznego Rosji Sowieckiej byłoby zbyt teoretyczne, gdybyśmy nie zwrócili uwagi na faktyczną podstawę i sprężynę rosyjskiego życia politycznego, na faktyczny motor całego systemu sowieckiego, na partję komunistyczną.

Jeszcze w roku 1903 na Zjeździe rosyjskiej partji socjalistycznej w Londynie nastąpił podział na dwie grupy: 1. bolszewików (z Leninem na czele), którzy domagali się rewolucji radykalnej nie tylko politycznej, ale także gospodarczej i 2.

miejscowików, którzy chcieli rewolucji politycznej tylko, nie zaś gospodarczej, uważając Rosję za niedojrzałą do radykalnych reform ekonomicznych. Pierwsza grupa uzyskała „więcej” głosów, stąd nazwa bolszewików. Bolszewicy zdobyli władzę w Rosji w roku 1917, w następnym roku zmienili nazwę na „partję komunistyczną”.

Partja komunistyczna rządzi Rosją zupełnie autokratycznie i wszechwładnie. Wszelkie uchwały Zjazdów Sowiecków, Cików, Sownarkomów, zarówno w Związku, jak w republikach niezależnych i autonomicznych są tylko formalnym stwierdzeniem lub szczegółowym wykonaniem decyzji partji komunistycznej. Partja jest jedna na całym obszarze Rosji, ta sama w Moskwie, co w Kijowie lub na Dalekim Wschodzie. Jest to organizacja zcentralizowana, działająca jednolicie według nakazów idących z góry. Wszelkie inne partje są zakazane w całej Rosji Sowieckiej. Również zakazane są wszelkie pisma nierządowe.

Partja komunistyczna liczy obecnie około pół miliona członków. Najwyższą władzę w partji stanowi Wszechrosyjski Kongres partyjny, który się zbiera co najmniej raz na rok. Kongres wybiera partyjny Komitet Centralny, który składa się

Nadzieje komunistów.

Berlin, (tel. wł. Gaz. Gd.). Wobec zapowiedzi, że w niezadługim czasie zniesione zostaną wszelkie ograniczenia odnoszące się do związków komunistycznych, czynią komuniści niemieccy teraz już wielkie przygotowania do podjęcia akcji politycznej w jak najszerszym zakresie. Aby ujednolicić akcję tę, podjęto przede wszystkim starania pogodzenia dwóch skłóconych między sobą obozów, obozu umiarkowanego, prowadzonego przez Brandlera, oraz obozu skrajnie radykalnego, na którego czele stoi Ruth Fischer. Fischer domagał się przed kilku tygodniami rozpoczęcia rewolucji w Niemczech, Brandler natomiast, idąc za radą Radka-Sobelschona, radził odczekać jeszcze. W ostatnim czasie rozłam wśród komunistów niemieckich stał się jeszcze większy i ostatecznie Moskwa musiała zainterwenjować, aby zapobiec zupełnemu rozbiću się partji.

Przed kilkunastu dniami bawili główni przywódcy skłóconych kierunków w Moskwie, i za pośrednictwem komitetu wykonawczego odbywali między sobą kilkakrotnie narady, które jednakże żadnych pozytywnych wyników nie dały. W najbliższym czasie mają komuniści zebrać się w Frankfurt nad Menem na nadzwyczajne posiedzenie partyjne, mające się odbyć pod przewodnictwem przedstawicieli sowieckich rosyjskich.

Z Pomorza.

Przesiedlenie star. Olszewskiego do Sepolna. — Nowinki miejskie.

Brodnica. Wydz. i sejmik pow. czynią energiczne starania, aby p. starosta Olszewskiego pozostawiono na dotychczasowym stanowisku. W tej intencji sejmik powiatowy posłał na ręce p. Ministra Spraw Wewnętrznych następującą uchwałę: Ze względu na zasługi jakie p. starosta Olszewski położył dla powiatu brodnickiego już za czasów pruskich i w czasie przejścia Pomorza oraz ze względu na to, że w powiecie naszym urodzony, żył się ze stosunkami i ludźmi a wypełniał obowiązki swoje gorliwie i sumiennie, sejmik powiatowy wyraził się na 29 obecnych członków 28 głosami w tajnym głosowaniu wotum zaufania p. staroście, wnosząc, aby p. Minister zechciał przychylić się do wyrażonej niniejszem opinii i p. starostę pozostawić na dotychczasowym stanowisku. Dodajemy, że p. Olszewski poświęcił nie tylko najlepszy wiek życia i zdrowia, lecz i majątek dla powiatu i dobra ogółu.

W sprawie gimnazjum żeńskiego uchwalili sejmik powiatowy co następuje: Sejmik powiatowy prosi powiatową radę szkolną i władze szkolne o życzliwe poparcie wniosku ludności powiatu, aby w mieście Brodnicy utworzonym zostało 8-klasowe gimnazjum żeńskie i stwierdza, że w mieście

z 25 członków. Najważniejsze sprawy jednak są faktycznie załatwiane przez dwa organy wykonawcze komitetu Centralnego a mianowicie: 1. Zarząd Organizacyjny, kierujący sprawami organizacyjnymi. Faktycznie więc polityką rosyjską kieruje Zarząd Polityczny, złożony z 5 członków, do których z reguły należą Lenin, Trocki, Kamieniew i Linowjew. Decyzje tego Zarządu Politycznego są z reguły przeprowadzane i wykonywane na wszystkich zjazdach partyjnych i wszystkich zjazdach oficjalnych.

Przy wszelkich wyborach oficjalnych, państwowych zwycięstwo partji komunistycznej jest zapewnione z powodu wprowadzonej zasady jawności głosowania w połączeniu z terenem politycznym. „Robotnik nie powinien się wstydić swoich przekonań”! wołają komuniści, ale osoby, występujące przeciw kandydatom komunistycznym, oskarżone są o kontrrewolucyjność i narażone na represje polityczne, a nawet rozstrzelanie. W tych warunkach przy wyborach przechodzą z reguły komuniści, niekiedy osoby bezpartyjne.

System polityczny sowiecki jest nie tyle „dyktaturą proletariatu”, co dyktaturą jednej partji zarówno nad burżuazją, jak nad proletariatem.

Prof. Dr. Peretiatkowicz.

Brodnicy gimnazjum to jest konieczne i powstać powinno w najbliższym czasie. Sprawa ta jest na najlepszej drodze i jest nadzieja, że załatwiona zostanie pomyślnie.

Dnia 23. bm. odbyło się tutaj przedstawienie „Jasełek”, grały dzieci z ochronki, a udało się im znakomicie. Siostronie należało się szczerą podziękę za trud podjęty. Dochód dość znaczny przeznaczono na sierociniec.

Tegoż dnia wieczorem odbył się na rzecz biednych miasta Brodnicy koncert symfoniczny pod batutą p. kapitała Dulina. Ludność miasta i okolicy wdzięczna jest p. Dulinowi za tę drugą już ucztę duchową i prosi o częstsze urządzenie tak kulturalnych wieczorów.

Opanowanie przemysłnictwa tytoniu na granicy polsko-gdańskiej. — Przytrzymanie znacznej kontrabandy biżuterji i dolarów.

Tczew. Energiczne zarządzenia i intensywna kontrola ruchu pasażerskiego oraz towarowego w Tczewie i na poszczególnych stacjach kolejowych na pograniczu a w szczególności ściśle rewizje dokonywane przez kontrolę skarbową, zwłaszcza pod osobistym kierownictwem znanego i sprężystego na tem polu, doświadczanego starszego urzędnika skarbowego, nadinspektora p. Szeiwla, przyczyniły się do zmniejszenia i opanowania przemysłnictwa tytoniu z Gdańska. Przemysłnictwo o ile jeszcze istnieje, to ułatwiane jest słabym obsadzeniem granicy tak zwanej zielonej. I tu jednak zauważyć się daje słabszy ruch przemysłniczy. Natomiast przemysłnictwo waluty i biżuterji z Polski znajduje jeszcze zwolenników z pośród niesummiennych jednostek, jakoteż zawodowych i niezawodowych przemysłników. Kontrola skarbową niestrudzenie stacza walkę z rozmaitymi spekulantami, czego dowodem są liczne konfiskaty rozmaitych walut i biżuterji, których wartość dochodzi wielu miliardów.

W dniu 25 bm., tj. w pierwsze Święto Bożego Narodzenia, przytrzymała kontrola skarbową na stacji kolejowej w Tczewie niejakiemu Monastera, który usiłował przemycić do Gdańska około 500 dolarów w banknotach i srebrze, znaczną ilość przedmiotów ze srebra i złota. Dokonana rewizja u Monastera doprowadziła do wyśledzenia zatajonych przedmiotów, które skonfiskowano. Pomysłowego zaś Monastera oddano władzom sądowym do ukarania.

Gazeta Gdańska

otrzymać można co dzień już w godzinach przedpołudniowych

w Warszawie

w Biurze dzienników „Promień” Widok 19 w Biurze ogłoszeń „Ungra”, ul. Senatorska.

Wschód słońca o godzinie 7.45
Zachód o godzinie 3.32
Wschód księżyca o godz. 10.37 pp.
Zehoda o godzinie 10.56 pp.

* **Przedłużenie godziny policyjnej.** W noc sylwestrową przedłuża się godzinę policyjną dla publicznych lokali restauracyjnych i kabaretów do godziny 3 w nocy.

* **Komunikacja tramwajowa w noc Sylwestrową.** Z Wrzeszcza do Gdańska: 10.30, 10.45, 11.00, 11.15, 11.30, 11.45, 12.00, 12.15, 12.30. Z Gdańska do Wrzeszcza: 11.00, 11.15, 11.30, 11.45, 12.00, 12.15, 12.30, 1.00.

Z Gdańska do Oliwy: 12.30.
Z Oliwy do Gdańska: 12.15 i 1.10 (tylko do Wrzeszcza).

Z Brzeźna do Gdańska: 12.00.
Z Gdańska do Nowego Portu: 1.00.

* **Karty miesięczne tramwajowe.** Dyrekcja Tramwajowa donosi, iż począwszy od 1 stycznia wprowadza na życzenie publiczności karty miesięczne oraz jak dotychczas 10-dniowe.

* **Jak wyglądają nowe polskie 10-miljonowe banknoty?** Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa puściła w obieg począwszy od dn. 21 grudnia 1923 r. banknoty wartości mkp. 10 000 000. Wymiar tych banknotów wynosi: 202 x 91 mm.; drukowane one są na papierze z wodnym znakiem. Rysunki obu stron banknotu utrzymane są w stylu renesansowym. Siatka przedniej strony banknotu wykonana jest w kolorach zielonym i brązowym, które zlewają się tęczywo w środku banknotu; siatka odwrotnej strony utrzymana jest w kolorze jasno-zielonym. Przednia strona banknotu. Po lewej stronie banknotu w owalu otoczonym ozdobną ramką, znajduje się widok Katedry na Wawelu, nad ramką widnieje liczba 10 000 000. Po prawej zaś stronie, w wieńcu z liści laurowych, znajduje się godło Państwa, Orzeł Biały, nad- i pod nim duże liczby 10, przez które biegnie napis: „miljonów“. Po środku banknotu umieszczono napisy: Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa — Dziesięć Miljonów Marek Polskich — 10 000 000. Numerację sześciocyfrową z literą serji w kolorze niebieskim umieszczono pod owalem z widokiem Katedry. Odwrotna strona banknotu: Po bokach banknotu w ornamentacjach umieszczono z lewej strony u góry w wieńcu z liści laurowych godło Państwa, Orła Białego, niżej, dużą liczbę 10, z napisem przez środek „miljonów“; z prawej zaś strony nad ornamentacją małą liczbę 10 i napis przez środek „miljonów“ — po środku ornamentacji dużą liczbę 10 z napisem przez środek „miljonów marek polskich“.

* **Cała Polonia Gdańska** zbiera się we wieczór sylwestrowy w Pałacu „Reichshof“, gdzie dyrekcja przygotowała na ten wieczór wiele miłych niespodzianek.

* **Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Sztuk, tudzież Wydział kulturalno - oświatowy Gminy Polskiej** nadesłały nam następujące pismo z prośbą o ogłoszenie go publicznie:

Poczujemy się do miłego obowiązku złożyć na tej drodze pp. drowi Belzie i inż. Regamey nasze najgorętsze podziękowanie i wyrazy nieklamanej i radosnej wdzięczności za ich łaskawe przybycie do Gdańska i umożliwienie nam tu wysłuchania ich niezrównanie pięknego i pod każdym względem artystycznego koncertu szopenowskiego — doskonałego zarówno w części obejmującej ustną prelekcję, jak i w części mu-

zycznej. Cześć Wam za tę wykwintną biesiadę, którą nas uraczyliście. Niebawym entuzjazm z jakim Was słuchaliśmy i zachwyt, którym darzemy Was niezmiernie w dalszym ciągu niech będą istotnym wyrazem uznania i podziękii całego społeczeństwa.

Mamy nadzieję, że w niedługim czasie zechcecie znów do nas zawitać z niezmiernie życzliwym sercem.

Dr. Pomierski, prezes Tow. Przyj. Nauk.
Dobrucki, kier. wydz. kult.-ośw. Gminy Polskiej.

Hotel Continental

naprzeciw dworca 1933
codziennie od 4—6 koncert
artystyczny.
Kawka z ciastkami.

Towarzystwa.

Gwiazdka dla dzieci w Starym Szkotlandzie. Gwiazdka dla dzieci polskich na Orunię, Stary Szkotland i okolicę odbędzie się w dniu Nowego Roku na sali p. Goergens (Erholungsheim). Początek o godz. 1/4 popołudniu. Program jest bardzo urozmaicony, śpiew dzieci polskiej szkoły, teatr, tańce wyćwiczone przez pannę Umieczyńską (nauczycielkę) itd. Będzie również występ Koła śpiew. „Liry“

Po obdarzeniu dzieci gwiazdką nastąpi zabawa z tańcami.

O liczne przybycie rodzin polskiej diatwy i gości prosi
Komitet Gwiazdkowy.

Ze Związku Handlowców. Szanownem Koleżankom i Kolegom donosimy, iż urządzamy w dniu 31 bm. wieczór sylwestrowy, na który uprzejmie zapraszamy. Wprowadzenie gości dozwolone. Zaproszenia nabyć można w Sekretariacie Związku.

Wieczorek Sylwestrowy Sokoła odbędzie się w poniedziałek 31 bm. w lokalu p. Steppuhna o godz. 6 1/2 wiecz. Wstęp za okazaniem legitymacji, względnie zaproszenia.

Następna lekcja śpiewu Koła Śpiew. „Lutnia“ w Gdańsku odbędzie się w środę, dn. 2 stycznia 1924 r. o godz. 7 1/2 wieczorem na dużej sali Domu św. Józefa (Toepfergasse).

O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

Baczność Sokoli w Gdańsku! Ćwiczenia odbywają się regularnie we wtorek i piątek od 7 — 9 wieczorem w ćwicznicy przy ul. Kehrwegergasse. Tamże przyjmuje się nowych członków ćwiczących. Czołem!

— **Nadzwyczajne Walne Zebranie Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki** w Gdańsku odbędzie się dnia 3 stycznia 1924 o godz. 6-tej po południu w sali parterowej przy Neugarten nr. 7 — na które wszystkich P. T. Członków — zaprasza

— **Dalszy ciąg odczytu ks. Kańtaka o Słowackim i jego stosunku do Słowiańszczyzny** — odbędzie się w tej samej sali w dniu 10 stycznia (czwartek) o godzinie 7-iej wieczorem.

Zarząd Tow. Przyj. Nauki i Sztuki.
Kursy Handlowe Związku Handlowców! Zapisy przyjmuje i informacji udziela Sekretariat Związku (Gmach Gimnazjum Polskiego) codziennie w godzinach od 6 — 8 wieczorem.

Wrzeszcz. Następująca lekcja śpiewu Tow. św. Cecylii odbędzie się w środę, dn. 2 stycznia r. p. o godz. 1/2 8 wieczorem w Kleinhammerparku.

Wszystkim członkiniom i członkom życzy zarząd tegoż Tow. wesołego, zdrowego i pomyślnego nowego roku.

Notowania.

Akcje giełdy poznańskiej z dn. 28. 12. 1923.

Kwieciek Potocki 5000; Przemysłowców 5—6500; Związku Sp. Zarobk. 5—6500; Polsk. B. Handlowy 4—5000; Pozn. Bank Ziemian 1300—2000—1950; Młynarzy 600; Arkona 3500—3800; Barcikowski 1500—2000; Browar Krotoszyn 6750—7500; Cegielski 2200—3000; Centr. Rolników 500—550; Centr. Skór 5750—6000; Galvana 500; Goplana 2500; Hartwig 1200—1400; Hurt. Związkowa 230; Hurt. Sp. Spoż. 700—850; Herzfeldt Viktorius 14 000—15 000; Dr. Roman May 89 000—87 000; Młyn Pozn. 3000; Młyn Ziemiański 3250; Pędowski 1100; Patria 4900; Płótno 2000—1800; Papiernia Bydgoszcz 1600; Pneumatyk 320—350; Pozn. Sp. Drzewna 3000—3550; Starog. Fabr. Mebli 1500; Tartak w Wrześni 120—150; Tkanina 1100; Tri 3000; Unia 21 000—22 000; Wagon Ostrowo 6800; Wisła Bydgoszcz 46 000—50—45 500; Wytw. Chemiczna 600—650; Wapna 35 000. Tendencja: zwykła.

Akcje giełdy warszawskiej z dn. 28. 12. 1923.

Bank Dyskontowy 7—7500; Bank Handlowy 6750—7250; Bank dla Handlu i Przem. 2750—3150; Bank Kred. w Warsz. 1700; Bank Małopolski 1600—1900; Bank Handlowy w Pozn. 4200; Bank Przem. Lwów 1000; Wileński B. P. 265—280; Bank Zachodni 5—5300; Bank Ziem. Kred. 450; Bank Zj. Ziem. Pol. 1000—975; Bank Sp. Zarobk. 7—7500—7300; Bank Zw. Ziemian 400—550—525; Cerata 410—450; Sole Potas. 10; Kijewski 7500—7600—7500; Puls 750—850; Spiess 2100—2400—2350; Wildt 7200—7350—7300; Chodorów 10 500 — 12—11 500; Michałow 3650—3400—3600; Częstocice 7900—7700; Gosławice 3900—4000—3600; Cukier 11—12 500; Łazy 420—675—450; Drzewo 1050—1150; Firley 550—650—625; Chmielow 2500; Herbata 200—250; Węgiel 15 250—15 600—1—15 500—15 900—15 500—16 750 16 — 17 250 — 17 500; Cegielski 2100—2250—2175; Fitzer i Kamper 14—15; Lilpop 1375—2500—2350; Modrzejów 20—21—26—24; Norblin 1900—1300; Orthwein Karasiński 850—900; Ostrowieckie 20 600—21 500; Parowoz 1200—1350—1300; Pocisk 1600—2050—2150; Rudzki 4050—4450—4700; Starachowice 7150—8920; Trzebiń 7500—7725; Unia 22—22500; Ursus 4—4 600; Zieleniewski 32—30; Żyrardów 700—375—690; Belpol 120; Borkowski 1475—1550—1575; Jabłkowsky 5600—5625; Polbal 200; Skóry 220—215; Syndykat 4700—5 4900; Żegluga 390—370—450—420; Zach. Tow. 320; Habermusch 7550—8150; Kabel 1700—1500—1750; Klucze 2300—2500; Korek 275—350—325; Polska Nafta 990—975—1000; Pol. Przem. Naftowy 1525—1600; Nobel 1990—2400—2350—2150; Rylscy 275—300—290; Pustelnik 1200; Siła i Światło 2—2150—2050; Spirytus 9—9500—9700; Tkanina 175; Konopie 1200—1600; VI—VII 1300—12. Tendencja zwykła.

Notowania giełdy.

Kurs dewiz w Gdańsku.

w gdańskich notowano za:	28 grudnia gotówka	czek	27 grudnia gotówka	czek
1 dolar ameryk.	5,8852	5,9148	5,8972	5,9248
1 000 000 marek polskich	0,923	0,927	0,947	0,957
Telegr. wypłaty:				
100 gulden hold.	217,55	218,60	217,70	218,80
100 franków franco.	29,53	29,67	—	—
100 — belg.	—	—	—	—
100 — szwajc.	100,75	100,95	100,25	100,75
100 marek fińskich	—	—	—	—
100 koron szwedzkich	—	—	—	—
100 — norweg.	—	—	—	—
100 — duńskich	—	—	102,21	102,76
czek Warszawa	0,848	0,852	0,873	0,877

Berlin, 28 grudnia (urzędowo)

	Gotówka	Czek
Holandia-1 guld.	1596000	1604000
Buenos Aires 1 P.	1265650	1343500
Belgia 1 fr.	189525	190475
Norwegia 1 kor.	621443	624557
Dania 1 kor.	751318	754882
Szwecja 1 kor.	1109220	1114780
Finlandia 1 m. fin.	102742	103258
Włochy 1 lir.	183540	184460
Anglia 1 funt.	18254250	18345750
Ameryka 1 dol.	4189500	4210500
Francja 1 fr.	216956	218044
Szwajcaria 1 fr.	738150	741850
Hispania 1 pes.	548625	551375
Tokio 1 yen.	1945125	1954875
Rio de Janeiro	399015	399985
Austria odstemp.	59451	59749
Praga 1 kor.	123191	123809
Budapeszt 1 kor.	217455	21854
Bułgaria 1 lewa	29775	29875
Jugosławia 1 d.	47481	47719

Warszawa, 28 grudnia, urzęd. daty w przedd. w.

	6300.00	62500.
Nowy York	285.00	280.00
Belgia	—	—
Berlin	—	—
Holandia	2359000	23700000
London	27403000	27300000
Paryż	325000	314000
Praga	184000	183000
Szwajcaria	111250	1095000
Wiedeń	8865	880
Włochy	273000	272600
Budapeszt	—	—
Franki złote	—	1208000

London, 28 grudnia, 12 godz. w przedd. w.

	18 1/2 Bill.	19 B.
Berlin	84,25	85,00
Paryż	96,00	96,25
Brusela	11,44 1/4	11,46
Amsterdam	99 1/2	100
Włochy	24,86	24,8
Szwajcaria	24,46	—
Kopenhaga	11,93 1/2	4,34
Nowy York	4,35 1/4	—
Praga	149	—
Warszawa	—	—

Amsterdam, 28 grudnia, urzędowo w przedd. orz.

	0,62 1/2	0,61 1/2
Berlin	11,44 1/4	11,47
London	2,63 1/2	2,64 1/2
Nowy York	13,48 1/2	13,50
Paryż	46,10	46,20
Szwajcaria	11,93 1/2	12,00
Belgia	4,90	46,95
Kopenhaga	11,45	11,45
Włochy	—	—

Zurych, 28 grudnia, 1/4 pop. w przedd. or.

	24,86	24,8
London	5,71 1/4	5,7
Nowy York	29,30	28,7
Paryż	217	217,15
Amsterdam	24,80	—
Włochy	101, 1/2	101
Kopenhaga	—	—
Warszawa	16,70	16,75
Praga	0,00,80 1/4	0,00,81
Wiedeń	—	—

Nowy York, 28 grudnia, 9 1/2 w przedd. ni.

	4,35 1/2	4,34,87
Berlin	—	6,12
London	4,15 1/4	—
Nowy York	17,40	—
Paris	38,05	37,85
Holandia	4,35	—
Włochy	17,79	17,16
Kopenhaga	—	—
Warszawa	—	—

Paryż, 28 grudnia, 1 pon. w przedd. orz.

	4 1/2	19,62
Berlin	19,53	19,62
Nowy York	84,90	85,17
London	—	—
Warszawa	7,42	7,45
Holandia	85,—	85,10
Włochy	—	3,43 1/4
Szwajcaria	89,25	88,50
Belgia	—	58,10
Praga	3,48	—
Kopenhaga	—	—

Pamiętajcie o Macierzy Szkolnej

Nakładem Zjednoczonych Wydawnictw Pis

Polskich w Gdańsku, sp. z o. p.

Redaktor odpowiedzialny Jan Dampc.

Drukiem Drukarni Gdańskiej A.-G. w Gdańsku

W niedzielę, dnia 30-go grudnia

Ostatni (Dzień) Wieczór programu grudniowego

S'ketcz i sensacja Gryniewskiego

Skandal w Ameryk. Barze

Dyrekcja.

Dla wyjaśnienia!

Celem zapobiegnięcia możliwym nieporozumieniom, podaję ponownie do wiadomości, iż mój interes spedycyjny jak dotychczas na tem samym miejscu i w tym samym kantorze

przy **Packhof Schäferei 7c**
także i po 1 stycznia 1924 dalej prowadzę.

Friedrich Beckmann.

Ubrania frakowe

Ubrania smokingowe

Ubrania wizytkowe

gotowe i podług miary kupuje się

najkorzystniej u

J. Rosenbaum

Breitgasse 128/9

Sprzedaż mebli

bardzo tanio!

Całe urządzenia mieszkalne jak i meble pojedyncze, także meble biurowe.

Otto Eltermann & Co.

Fabryka mebli wyściełanych i zwykłych

Nowo ubikacje wystawowe i sprzedaży:

Lawendelgasse 4 — Tel. 5623

Sztuczne zęby,

plomby i t. d.

Hirsch (Polsk)

dentysta

Breitgasse 1619

(nawisnik 1. Damm)

Telefon 2922.

Tytoń do papierosów

Tytoń w liściach

do mielenia poleca

A. Pokora,

1290 Gdańsk,

Pfefferstadt 53.

Sztajna Mojżesz zgubił
kartę pówolania, wy-
dana przez P.K.U. 29 Pułku
Strzel. Koniewsk. w Łodzi.
Oddać w Adm. Gaz. Gd.

Przy zakupach
prosimy powoły-
wać się na
ogłoszenia
w

Gazecie Gdańskiej

Stadttheater Danzig

Intendant: Rudolf Schager

Für die Inhaber von Dauerkarten!

Die Preise für die Dauerkarten 2. Rate betragen:
I. Rang 1. Reihe u. Orch.-Sessel G 55,20
I. Rang 2. u. 3. Reihe „ 48,—
Sperrsitz „ 42,20
Seitenloge „ 35,50
Parterreloge „ 20,60
Balkon „ 21,60
II. Rang 1. Reihe „ 18,70
II. Rang 2. u. 3. Reihe „ 16,80

Die Zahlung hat in der Zeit vom **Mittwoch, den 2. bis einschl. Montag, den 7. Januar 1924** in der Zeit von vormittags 10 bis 2 Uhr im im Wandelgang des Parketts im Stadttheater zu erfolgen.

Für Zahlungen nach dem 7. Januar 1924 werden 10% Aufschlag erhoben.

Die Intendanz des Stadttheaters.

Kalendarze

w dużym wyborze posiada

Księgarnia „Ruch“

Kaszubski Rynek 21. (1534)

Niniejszym wzywamy wszystkich mających wkłady depozytowe mniej stu tysięcy marek. do odbioru tychże; gdyż począwszy od 1. I. 1924 r. za takowe odsetek płacić nie będziemy.

z poważaniem

Bank Kaszubski w Weiherowie.

1923 — 1924

Obchód sylwestrowy w Danziger Hof

Zamawianie stolików i poprzednia
sprzedaż biletów dla przedsiębiorstw

Wintergarten / Bonbonniere / Künstlerspiele / Feuervogel

w biurze hotelu Danziger Hof w pełnym biegu.

1654

Dom Handlowy DANIEL KRAUSHAR

egzyst. od 1889 r.

WARSZAWA

Zórawia 22 (dom własny)

tel.: 497 i 1149

GDANSK

Breitgasse 69 (dom własny)

tel.: 5580 i 7950

adres dla depech: NIEL, Warszawa
Gdańsk

Dział HUTNICZO-GÓRNICZY: Rudy żelazne szwedzkie i norweskie w bryłach i brykietowane, piryty, wypalki pirytowe dla wielkich pieców, fosforyty, koks leżarski karwiński.

Dział METALURGICZNY: Surowce leżarskie i martenowskie, ferroaljaże, (ferromangan, ferrosilicium i t. d.), surowce żwierzciadłano, na węglu drzewnym, wszelkie metale w stanie surowym i walcowane.

Dział CHEMICZNY: produkty destylacji węgla kamiennego (smoła, pak, karbolineum, lakier, benzol, solventnafta, produkty amoniakalne i t. d.). Surowce dla przemysłu mydlarskiego, kwasy, nawozy sztuczne i inne chemikalia.

Dział GARBARSKI: Skóry surowe i wyprawne, garbniki, ekstrakty garbarskie,

Dział WŁÓKIENNICZY: worki jutowe do cukru, maki, zboża i t. d., sienniki, płotna: tapicerskie, opakunkowe, filtracyjne i t. p. przędza jutowa. (1643)

Medycynalna Drogerja

O. Boismard nast. Właściciel: Zygmunt Buliński

assub. Markt 1a. **GDANSK** naprzeciw dworca

★
Specjalny oddział: **PERFUMERJA**

Coty — Houbigaut — Khasana — Mysticum — Dylina — Turf — Rose Royal

★
Osobny oddział: **Aparaty i przybory fotograficzne** (1259)

★
Specjalność: **Artykuły gumowe**

Maszyny do szycia Naumanna

pierwszorzędnego wyrobu niem.

hurtownie detalicznie

Części zapasowe **Reparacje**

bardzo tanio bardzo sumiennie

Ułatwienie zapłaty.

Bernstein & Comp., G. m. b. H.
Gdańsk, Langgasse 50.

Skład samostajny
maszyn do szycia Naumanna i rowerów Germania na
Wolne Miasto Gdańsk i Pomorze. (1493)

Czytajcie
„Gazetę Gdańską”

Zastępstwo dla Gdańska i Pomorza
Deutsche Industrie- und Handels-G. m. b. H. & Co.
Komm.-Ges.

Gdańsk, Vorstädtischer Graben 38 b. Tel. 3860.

(1006)

Drobne ogłoszenia

jak kupno i sprzedaż
posiadłości ziemskich,
poszukiwanie pracy
i polecenia znajdują
najszerze rozpo-
wszechnienie przez

„Gazetę Gdańską”

Bank Związku Spółek Zarobkowych

Oddział Gdański

H O L Z M A R K T 18

Adres telegraficzny: „ZAROBKOWY”

Telefony: 6766, 6767, 6768, 6769, 6770

Instytucja centralna: Poznań

Kapitał akcyjny i rezerwowy

Mkp. przeszło 1000000000.—

Oddziały:

Bydgoszcz, Gdańsk, Grudziądz, Katowice, Kielce,
Kraków, Łódź, Lublin, Lwów, Piotrków, Radom,
Sosnowiec, Toruń, Warszawa, Zbąszyń

Paryż — New York

1386

Reichshof-Palast

Hotel „REICHSHOF“ naprzeciw dworca

Wielki wieczór sylwestrowy

Duża kapela / Wiele niespodzianek

Pawilon szampański / Pawilon turecki

Zamówienia stołów i sprzedaż biletów od dziś w kasie hotelu.

1646

Teatr Miejski, Gdańsk

Intendant: Rudolf Schaper.

W sobotę, 29 grudnia, o godz. 7 wieczorem. Zamknięte przedstawienie dla „Freie Volksbühne“.

W niedzielę, 30 grudnia, o godz. 7

Podwyższone ceny operowe!

Ostatni występ gościnny Hildegard Biber-Baumann od teatru miejsk w Hamburgu.

„Mignon“

Opera Ambroise Thomas.

Hotel Continental

Jest już zamówiony stół na Sylwestra w Continentalu

???

(1634)

Wykrawki skóry surowej

(Fahlederauschnitte)

walkowane części przednie i tylne cholewki i przedbuciki odpadki skóry surowej.

Bogaty skład

skóry wierzchniej i spodniej

Zwiedzenie sklepu sownie się wynagradza.

Georg Nemitz

Lederhandlung

Gdańsk, Pfefferstadt Nr. 50.

(1469)

Majster stolarski

sila energiczna, świadoma celu i niezawodna, fachowiec pierwszorzędny, przez większe przedsiębiorstwo na Pomorzu dla stolarni budowlanej poszukiwany. Tylko panowie praktycznie i teoretycznie dobrze wyszkoleni, zechcą się zgłosić. Jest wolne mieszkanie. Zgłoszenia z odpisami świadectw pod „M. S. 8198“ do Tow. Akc. „Reklama Polska“ Poznań, Aleje Marcinkowski. 6.

1641

Futra

Autowe i skórzane okrycia

1385

poleca

J. Rosenbaum

Breitgasse 128/9

Bank M. Stadthagen

Tow. Akc.

Centrala Bydgoszcz

Filja BERLIN W 8 Kronenstrasse 68/69

załatwia wszelkie transakcje bankowe

kupno i sprzedaż OBCYCH WALUT DEWIZ i

Przekazów zagranicznych

BANK EKSPORTOWY

Inkaso dewiz eksportowych i wystawianie zaświadczeń walutowych.

(1443)

KTO

choruje na błednicę, płuca, niestrawność, niech używa

„Maltopol“

naturalny środek odżywczy, niezbędny dla chudych, kobiet, karmiących matek i starzejących się osób.

Fabryka Wyrobów Słodowych „Maltopol“ Tow. Akc. Kartuszy (Pomorze).

1424

„ERMITAGE“

Hundegasse 96 :: Telefon 694

Kolacja:

Barszcz, Boulj. z Pasztecikami
Łosoś Sos Holenderski
Indyk z Kompotem
Puchar Belekucu

Zamówienia
stolików
konieczne.

Poniedziałek, dnia 31 grudnia

Wielki

Wieczór Sylwestrowy

nastp. program

Zjazd o godz. 9.30.

Punkt o godz. 10

Wszechświatowy program z udziałem

D. P. Emmerson, Bella Fries, Walewska, Reincharde, Filipowska, Schönbeck, Connram, Renné i inni.

o godz. 11.30

Wybór gospodyni wieczoru!

o godz. 11.58

Pożegnanie starego Roku!

o godz. 12.00

Powitanie Nowego Roku!

I żywa niespodzianka dla wszystkich!

Po powitaniu Nowego Roku:

a) Defilada przedstaw. wszystkich Narodów

b) Odczytanie Powinszowań Noworocznych

c) Wręczenie podarków wybranym ???

O godz. 12.30

Cygański / Tabór

Mała scenka: niewierny Mąż

i zaginiona Żona

Część z operetki „Bajadera“

o godz. 1.30

Sketsz skandal w „Amerykańskim Barze“

o godz. 2.00

Konkurs Schimi dla Amatorów

(jury Publiczność) Premja (niespodzianka)

o godz. 2.30

Komiczny Chór Br. Pijaków

Tańce!!

Tańce!!

Organizatorem Wieczoru znany M. Gryniewski

Powiększona Orkierstra Wenz-Warczynski

1651

DYREKCJA

HOTEL CONTINENTAL

na Sylwestra 31-go grudnia

:: od 8—12 wieczorem ::

Uroczysta Kolacja

Zakąski

Potage à la reine

Paszteciki

Karp po polsku

Indyk

Kompot

Lody Krokant

Sala uroczyste udekorowana (1635)

Koncert artystyczny do rana.

Uprasza się zamówić zawczasu stoliki w

Dyrekcji.

Hotel Continental

naprzeciw dworca głównego

Pierwszorzędna Winiarnia i Restauracja

od 4—6 p. poł. koncert — kawa z ciastkami

od 7—11½ artystyczny koncert wieczorny.

Kuchnia Polska. Przyjemny pobyt rodzinny.

Piwo Grodzkie. Żywiecki porter z beczki.

Specjalności dzienne

(po niskich cenach)

W poniedziałek: Bigos po polsku / we wtorek: pekiółka z kapustą i purr z grochem / we środę: Flaki po polsku / W czwartek: kielbasa po polsku z kapustą / w piątek: puding z ryb sos grzybowy / w sobotę: nogi wieprzowe z kapustą w niedzielę: szynka w burgundzie.

(1511)

Oczekiwana Mapa Województwa Pomorskiego

w skali 1:500 000 wysła już nakładem T-wa „RUCH“, Poznań, Ratajezaka 36. Uwzględnia ona z całą dokładnością wie i miasta Pomorza, podaje drogi i kościelne, obejmuje W. M. Gdańsk i wykończ w krótkich na dobrym papierze, załóżona w satynowe okładce w format kieszonkowy, odpowiednia jest również i do użytku w podróży. (1346)

Nabyć można we wszystkich księgarniach i księgach kolejowych lub wprost w T-wie „RUCH“